

2013

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia

Sprawozdanie z działalności w roku 2013

Słowo wstępne

Dialog między Polakami i Rosjanami, a nie jedynie między Polską i Rosją, jest historyczną koniecznością. Tylko kontakt bezpośredni, osobisty, wymiana argumentów z zachowaniem intelektualnej uczciwości, może być lekarstwem na uprzedzenia, stereotypy, którymi karmi się zła wola i propaganda. Nie ma lepszego sposobu na walkę z mitami niż dążenie do prawdy w oparciu o naukowy warsztat. Takie zadanie stawia sobie od początku swojego istnienia Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. W 2013 r. minęła druga rocznica utworzenia tej instytucji powołanej właśnie po to, aby sprzyjać dialogowi Polaków i Rosjan i podwyższyć poziom wzajemnego rozumienia się obu narodów. Po okresie intensywnego rozruchu przyszedł czas zbioru pierwszych plonów. A pochwalić się mamy czym.

Popatrzmy na liczby. W 2013 r. prawie 900 młodych Polaków i Rosjan wzięło udział w programie wymiany młodzieży, a 32 polskich i rosyjskich uczniów popłynęło w dwumiesięczny rejs żaglowcem „Pogoria”, gdzie prócz nauki żeglugi realizowali program szkolny. 24 młodych liderów społecznych z Polski i Rosji podczas warsztatów w Gdańsku szkoliło techniki negocjacyjne. Niemal 200 polskich i rosyjskich dziewczynek i chłopców zagrało razem w turnieju piłki nożnej.

Zorganizowaliśmy 29 imprez: wykładów i debat publicznych, seminariów i konferencji eksperckich, a także dużą konferencję naukową pod patronatem Prezydenta RP o polskiej myśli insurekcyjnej.

Ukazały się też pierwsze książki wydane lub współwydane przez CPRDiP, a także dofinansowane przez nas dwa numery popularnego czasopisma historycznego „Mówią Wieki” poświęcone istotnym problemom o podłożu historycznym w stosunkach polsko-rosyjskich: kłamstwu katyńskiemu oraz grabieży i rewindykacji polskich dóbr kultury. Ten ostatni numer był promowany osobiście przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Bogdana Zdrojewskiego.

Realizowaliśmy intensywnie, obliczone na kilka lat, projekty badawcze, poświęcone tym kwestiom historycznym, które po dziś dzień wpływają na relacje Polski i Rosji oraz wzajemne postrzeganie się Polaków i Rosjan. Przyznaliśmy kolejne stypendia dla rosyjskich badaczy na badania w Polsce. Ponadto we współpracy z Instytutem Historycznym UW zorganizowaliśmy dla polskich i rosyjskich uczonych szkołę paleografii ruskiej, pomagając badaczom opanować tę trudną, rzadką a zarazem niezwykle przydatną umiejętność.

Przeprowadziliśmy także kolejne już polsko-rosyjskie badania socjologiczne, we współpracy z renomowanym Ogólnorosyjskim Ośrodkiem Badań Opinii Publicznej (WCIOM). W 2013 r. poświęciliśmy je postrzeganiu małego ruchu granicznego przez tych mieszkańców Polski Północnej, którzy na mocy umowy z 2012 r. mogą bez wiz odwiedzać sąsiadujący z RP rosyjski obwód królewiecki.

Last but not least, byliśmy częstymi komentatorami stosunków polsko-rosyjskich czy wydarzeń ważnych dla szeroko pojętej Europy Wschodniej w mediach tradycyjnych i serwisach społecznościowych, a także uczestnikami wielu międzynarodowych konferencji.

Wszystkie te działania nie byłyby możliwe bez sprawnej pracy kilkunastoosobowego zespołu CPRDiP oraz szerokiego poparcia naszej działalności przez polskie elity i opinię publiczną. Bardzo to cieszy. Ukształtowanie się bowiem konsensusu co do tego, że niezależnie od stanu relacji z władzami rosyjskimi, Polska powinna prowadzić dialog ze społeczeństwem rosyjskim, przedstawiać polską perspektywę Rosjanom oraz zwalczać stereotypy i uprzedzenia wśród Polaków, polskiej racji stanu z pewnością będzie służyć.

dr Sławomir Dębski
Dyrektor Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia

Informacje ogólne

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia jest państwową osobą prawną, powołaną na mocy Ustawy z 25 marca 2011 r. Nadzór nad Centrum sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Centrum realizuje swój cel ustawowy polegający na podejmowaniu działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich, wykonując zadania określone w Ustawie o CPRDiP tj.: prowadzenie, inicjowanie i wspieranie badań naukowych; prowadzenie działalności wydawniczej; upowszechnianie w społeczeństwach polskim i rosyjskim wiedzy o stosunkach polsko-rosyjskich, historii, kulturze i dziedzictwie obu narodów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej; prowadzenie, inicjowanie i wspieranie działalności edukacyjnej w Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej; organizowanie konferencji, sympozjów, wykładów, seminariów i dyskusji, utrzymywanie kontaktów z ośrodkami akademickimi, eksperckimi, naukowymi, kulturalnymi i politycznymi w Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej; dofinansowywanie przedsięwzięć podejmowanych na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich; inicjowanie i wspieranie polsko-rosyjskiej wymiany młodzieży i studentów, organizowanie i wspieranie polsko-rosyjskiej współpracy między środowiskami naukowo-eksperskimi, ośrodkami akademickimi, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami samorządu zawodowego i gospodarczego z Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej; współpraca z instytucją utworzoną przez władze Federacji Rosyjskiej, której celem jest podejmowanie działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach rosyjsko-polskich.

W 2013 r. CPRDiP kontynuowało zainicjowane w pierwszym pełnym roku funkcjonowania przedsięwzięcia na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich. Szczególnie znaczenie miało dla Centrum ogłoszenie i rozstrzygnięcie drugiej edycji programu wymiany młodzieży oraz drugiego otwartego konkursu na dofinansowanie przedsięwzięć na rzecz polsko-rosyjskiego dialogu. W 2013 r. CPRDiP kontynuowało realizację wszystkich zadań ustawowych.

Informacje szczegółowe

Prowadzenie, inicjowanie i wspieranie badań naukowych

Zadanie 1

1.1 Wieloletnie projekty badawcze. W 2013 r. Centrum kontynuowało realizację wieloletnich programów badawczych

Celem projektu jest przygotowanie – w oparciu o dotąd niedostępne źródła i we współpracy z Federalną Agencją Archiwalną – analizy relacji pomiędzy Armią Krajową/NIE/Delegaturą Sił Zbrojnych a Armią Czerwoną i innymi sowieckimi jednostkami oraz partyzantką sowiecką w latach 1943–1945.

W 2013 r. przeprowadzono kwerendy w archiwach polskich (Warszawa), ukraińskich (Kijów), rosyjskich (Moskwa), białoruskich (Mińsk) i litewskich (Wilno) – prowadzili je: prof. Grzegorz Motyka, dr Łukasz Adamski, prof. Grzegorz Hryciuk, dr Magdalena Semczyszyn i dr Mariusz Zajczkowski, a także współpracująca z CPRDiP badaczka rosyjska, dr Maria Pawłowa. W trakcie kwerend selekcjonowano materiał i kopiowano najciekawsze dokumenty. Podpisano także umowę z Narodowym Centrum Nauki, które rozpoczęło finansowanie części badań na zasadzie grantu dla CPRDiP w ramach konkursu Harmonia 3. Ponadto dr Adamski i prof. Motyka odbyli spotkania z szefem Federalnej Agencji Archiwalnej, prof. Andriejem Artizowem, na temat odtajniania niezbędnych dokumentów z archiwów rosyjskich, a także z prof. Piotrem Stiegnijem i prof. Albiną Noskową na temat zasad bieżącej współpracy i docelowej formy wspólnej publikacji wyników badań.

Projekt zakłada opracowanie możliwie pełnej listy obywateli polskich, którzy po 17 września 1939 r. znaleźli się pod okupacją sowiecką, a których los pozostaje nieznany. Będzie to próba rekonstrukcji tzw. białoruskiej listy katyńskiej – listy ofiar decyzji Politbiura KC WKP (b) z 5 marca 1940 r.

W lutym 2013 r. Centrum opublikowało na swojej stronie internetowej zweryfikowany spis 98 nazwisk obywateli polskich, znajdujących się najprawdopodobniej na białoruskiej liście katyńskiej. Publikacja spotkała się z żywym zainteresowaniem mediów. Ponadto opracowano elektroniczną ankietę do wypełnienia przez członków rodzin osób zaginionych po 1939 r. – została ona zamieszczona na stronie internetowej CPRDiP. Informacje o projekcie rekonstrukcji białoruskiej listy katyńskiej dystrybuowano również w formie specjalnych ulotek, rozdawanych podczas konferencji CPRDiP na temat kłamstwa katyńskiego, zorganizowanej we współpracy z Federacją Rodzin Katyńskich.

Stosunki między władzą sowiecką a polskim państwem podziemnym: 1943–1945, kierownik projektu: dr hab. Grzegorz Motyka

Losy Polaków pod władzą sowiecką po 17 września 1939 r., kierownik projektu: dr Maciej Wyrwa

Projekt przewiduje podjęcie badań nad losami żołnierzy sowieckich w latach 1941–1945, w tym jeńców wziętych do niewoli i osadzonych w niemieckich obozach na obecnym terytorium Polski. W styczniu 2013 r. po zakończeniu prac nad redakcją naukową tomu studiów „Jeńcy sowieccy na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej” została podjęta decyzja o potrzebie uzupełnienia tomu o nowe artykuły i w związku z tym o przesunięciu publikacji samej książki. W porozumieniu z prof. Wojtkowiakiem ogłoszono konkurs na subsydium badawcze dla osób, które podejmą się opracowania brakujących zagadnień badawczych. Wybrani autorzy otrzymali czas do maja 2014 r. na dostarczenie swoich opracowań do tomu studiów.

Żołnierze sowieccy na ziemiach polskich 1941–1945, kierownik projektu: dr hab. Jakub Wojtkowiak

W lutym 2013 r. w Krakowie odbyło się spotkanie członków polskiego (dr Łukasz Adamski, dr hab. Jan Jacek Bruski, dr Piotr Głuszkowski, dr hab. Marek Kornat, dr hab. Mariusz Wołos) oraz rosyjskiego (prof. Natalia Lebediewa, prof. Giennadij Matwiejew, prof. Michaił Narinski, dr Maria Pawłowa) zespołu. Przeprowadzono również kwerendy w ramach projektu w Moskwie (dr Adamski, dr Głuszkowski), w Warszawie (dr Adamski, dr Głuszkowski) oraz w Londynie (dr hab. Bruski) i w Nowym Jorku (prof. Wołos, dr hab. Bruski), jak również złożono wniosek do Narodowego Centrum Nauki oraz do Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki o sfinansowanie części badań.

Edycja materiałów źródłowych do stosunków polsko-sowieckich, kierownik projektu: dr hab. Mariusz Wołos

Celem projektu jest zainicjowanie badań nad stosunkami polsko-moskiewskimi w okresie „Wielkiej Smuty” oraz ich miejscem i pełnioną przez nie rolą w pamięci historycznej Polaków i Rosjan. Trwają prace nad przekładem na język rosyjski polskich materiałów źródłowych o charakterze pamiętnikarskim i publicystycznym związanych ze stosunkami Rzeczypospolitej i Moskwy w okresie „Wielkiej Smuty” oraz nad redakcją książki – tomu studiów, będących pokłosiem współorganizowanej przez CPRDiP konferencji w Moskwie na ten temat. Większość niezbędnej pracy została już wykonana.

„Wielka Smuta” a pamięć historyczna Polaków i Rosjan, kierownik projektu: dr Hieronim Grała

Celem projektu jest pogłębienie stanu wiedzy na temat wzajemnych relacji łączących polską i rosyjską myśl polityczną i popularyzacja tej tematyki w środowiskach akademickich obu krajów. W 2013 r. trwały prace nad redakcją tomu studiów na ten temat (redaktorzy: dr Łukasz Adamski i dr Sławomir Dębski) – publikacja powinna się ukazać w kwietniu 2014 r. Tom jest pokłosiem konferencji zorganizowanej przez CPRDiP w listopadzie 2012 r.

Polska i rosyjska myśl polityczna. Związki, wpływy, antagonizmy

Celem projektu jest przeprowadzenie głębokiej analizy problemów prawnych o istotnym znaczeniu dla stosunków polsko-rosyjskich w XX wieku. Projekt jest realizowany przez CPRDiP i Instytut Nauk Prawnych PAN. We wrześniu 2013 r. został złożony wniosek o grant badawczy do Narodowego Centrum Nauki.

Problemy prawne w stosunkach polsko-rosyjskich, kierownik projektu: dr hab. Władysław Czaplński

1.2 Badania opinii publicznej: „Polska-Rosja. Diagnoza społeczna”

Badania polskiej i rosyjskiej opinii publicznej (próba ogólnonarodowa)

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia wspólnie z Fundacją „Centrum Rosyjsko-Polskiego Dialogu i Porozumienia” uruchomiło w grudniu 2012 r. program badania opinii publicznej w Polsce i Rosji. W 2012 r. partnerami realizującymi ilościowe badania terenowe byli: w Polsce Centrum Badań Opinii Społecznej (CBOS), w Rosji Ogólnorosyjskie Centrum Badań Opinii Publicznej (WCIOM). Wyniki badań, wzbogacone o komentarze i interpretacje ekspertów, mają stanowić ważne źródło wiedzy o nastrojach społecznych w obu krajach.

W styczniu i lutym 2013 r. zostały opracowane dane i opublikowano raport w języku polskim „Polska-Rosja. Diagnoza Społeczna 2013” zawierający pogłębione analizy danych wraz z komentarzami ekspertów z Polski i Rosji. Wyniki badań zostały zaprezentowane w Rosji 1 marca podczas dorocznej międzynarodowej konferencji socjologicznej organizowanej przez WCIOM. Prezentacji raportu i omówieniu wyników został poświęcony specjalny panel dyskusyjny. Polskiej opinii publicznej wyniki badań zostały zaprezentowane 7 marca 2013 r. w Warszawie na zorganizowanej przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia

konferencji „Polska-Rosja. Bilans 2012”. W programie znalazła się prezentacja polsko-rosyjskiego raportu z badań opinii publicznej w Polsce i Rosji połączona z dyskusją socjologów. Raport został przetłumaczony i opublikowany w języku polskim, rosyjskim i angielskim. Wersja elektroniczna jest dostępna na stronie internetowej Centrum.

W ramach projektu „Polska-Rosja. Diagnoza społeczna” Centrum sfinansowało badania opinii publicznej na temat relacji polsko-rosyjskich w strefie przygranicznej objętej zasadami małego ruchu granicznego. W lipcu Centrum podpisało umowę w sprawie realizacji badania obejmującego polskie powiaty, w których obowiązują zasady małego ruchu granicznego. Badanie przeprowadzono na przełomie sierpnia i września przez firmę ARC Rynek i Opinia. Zostało ono podzielone na dwie części: jakościową – obejmującą wizyty terenowe ankierów w kilku lokalizacjach badanego regionu (Bezledy, Bartoszyce, Trójmiasto) oraz ilościową (badanie telefoniczne CATI). Wyniki badań zostały opublikowane po polsku i rosyjsku w postaci raportu „Mały ruch w dobrym kierunku” w listopadzie 2013 r. i zaprezentowane podczas II Polsko-Rosyjskiego Kongresu Mediów w Królewcu. Przygotowane do druku zostało też tłumaczenie na język angielski.

W grudniu 2013 i styczniu 2014 na zlecenie CPRDiP WCIOM przeprowadził badania opinii wśród mieszkańców obwodu królewieckiego. Wyniki będą dostępne w 2014 roku.

Badania opinii publicznej w strefie małego ruchu granicznego

Prowadzenie działalności wydawniczej

Zadanie 2

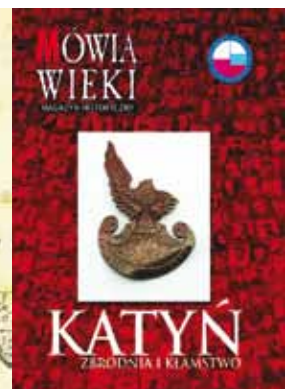
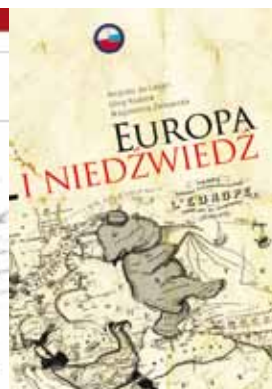
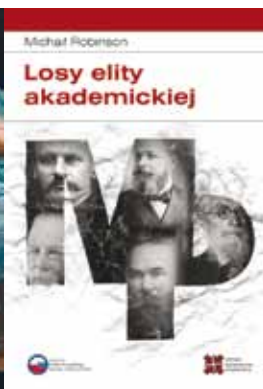
W 2013 r. ukazała się drukiem książka *Zapomniany pokój. Traktat ryski. Interpretacje i kontrowersje 90 lat później*, pod red. Sławomira Dębskiego. Książka *Europa i Niedźwiedź* Andrzeja de Lazariego, Olega Riabowa i Magdaleny Żakowskiej ukazała się na początku stycznia 2014 r. Zaawansowane są prace nad książką *Myśl i słowo. Polsko-rosyjski dyskurs ideowy XIX w.* pod red. Łukasza Adamskiego i Sławomira Dębskiego, która ukaże się w kwietniu 2014 r.

Wydawnictwa własne
Centrum

W ramach realizacji rozstrzygniętego w 2012 r. konkursu wydawniczego zaawansowane są prace redakcyjne nad tytułami, które zostaną skierowane do druku w 2013 i na początku 2014 r.:

Realizacja konkursu
na serie wydawnicze

- We współpracy z Kolegium Europy Wschodniej: Lidia Czukowska, *Zapiski o Annie Achmatowej*, t. I, Borys Dubin, *Rosja zerowych: kultura polityczna – pamięć historyczna – życie codzienne*, Lidia Czukowska, *Proces wykluczenia*.
- We współpracy z Wydawnictwem Akademickim SEDNO: Borys Pasternak, Olga Frejdenberg, *Na całe życie*, *Listy 1910–1954*, Michaił Robinson, *Losy elity akademickiej*, Dmitrij Lichaczow, *Wspomnienia*.

We współpracy z CPRDiP i przy wsparciu finansowym Centrum przygotowano i wydrukowano dwa numery specjalne miesięcznika „Mówią Wieki”:

Współpraca z czasopismem
historycznym „Mówią
Wieki”

- *Katyń – zbrodnia i kłamstwo*
- *Grabież czy przemieszczenie. Rewindykacja polskich dóbr kultury z ZSRR i Rosji.*

Upowszechnianie w społeczeństwach polskim i rosyjskim wiedzy o stosunkach polsko-rosyjskich, historii, kulturze i dziedzictwie obu narodów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, Federacji Rosyjskiej oraz innych krajów

Centrum zorganizowało samodzielnie lub we współpracy z innymi instytucjami szereg otwartych publicznych wydarzeń: konferencji, dyskusji, seminariów i wykładów w Warszawie i kilku innych polskich ośrodkach. Kontynuowało nawiązaną w 2012 r. współpracę z waszyngtońskim Centrum Badań Międzynarodowych i Strategicznych (CSIS) w celu upowszechniania wiedzy o stosunkach polsko-rosyjskich w Stanach Zjednoczonych i innych regionach, korzystając z szerokich globalnych kontaktów amerykańskiego partnera.

Pracownicy Centrum brali udział w przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje, występując jako dyskutanci na krajowych i międzynarodowych konferencjach eksperckich i naukowych, informując o działalności Centrum, a także biorąc udział w debacie publicznej na tematy związane z szeroko rozumianymi stosunkami polsko-rosyjskimi. Ponadto wielokrotnie występowali w mediach (telewizja, prasa, radio, internet), komentując lub analizując wydarzenia i zagadnienia ważne z perspektywy polsko-rosyjskich relacji.

Centrum stale rozbudowywało i aktualizowało swoją trójjęzyczną stronę internetową oraz profile w serwisach społecznościowych (Facebook i Twitter), na których na bieżąco zamieszczało informacje o prowadzonej działalności. Liczba osób i instytucji obserwujących profile Centrum w obu serwisach stale rośnie.

Centrum we współpracy z MKiDN zorganizowało 15 maja 2013 r. w Muzeum Narodowym konferencję prasową z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w związku z wydaniem numeru specjalnego „Mówią Wieki” poświęconego problemowi restytucji dóbr kultury narodowej w stosunkach polsko-rosyjskich.

Prowadzenie, inicjowanie i wspieranie działalności edukacyjnej w Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej

Zadanie 4

W 2013 r. trwały prace przygotowawcze do uruchomienia programu szkoleń i warsztatów skierowanych do następujących grup adresatów: przedstawicieli małego i średniego biznesu zainteresowanych działaniem na rynku rosyjskim i pracowników administracji państwowej, którzy z racji swojej profesjonalnej działalności potrzebują pogłębionej znajomości Rosji i jej specyfiki (dyplomaci, pracownicy ministerstw, samorządowcy).

W grudniu 2012 r. Centrum zawarło umowę z Fundacją „Szkoła pod Żaglami” kierowaną przez kapitana Krzysztofa Baranowskiego na organizację „Polsko-Rosyjskiej Szkoły pod Żaglami”. Pierwsze miesiące 2013 r. upłynęły na poszukiwaniu partnera finansowego projektu. W rezultacie tych starań Centrum zawarło porozumienie z Miastem Gdańsk o współfinansowaniu projektu i współorganizacji innych przedsięwzięć na rzecz polsko-rosyjskiego dialogu.

Polsko-Rosyjska Szkoła pod Żaglami 2013

Dzięki wsparciu Konsulatu RP w Królewcu wybrano rosyjskich uczestników zawodów kwalifikacyjnych, które odbyły się w Giżycku 15 czerwca 2013 r. i zakończyły się wyłonieniem młodzieżowej załogi rejsu (po 16 osób z Polski i Rosji).

„Polsko-Rosyjska Szkoła pod Żaglami” została zainaugurowana 28 sierpnia w Gdańsku. 31 sierpnia odbyła się konferencja prasowa z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego. 1 września młodzież wzięła udział w uroczystościach na Westerplatte i zaraz potem „Pogoria” udała się w dwumiesięczny rejs, który zakończył się 26 października we włoskim porcie Civitavecchia. Informacje o jego przebiegu były regularnie umieszczane na stronie Fundacji „Szkoła pod Żaglami” oraz patronów medialnych rejsu: rosyjskiej gazety „Komsomolskaja Prawda” i polskiej stacji telewizyjnej TVN24.

Centrum oraz Wydział Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowały „Polsko-rosyjską szkołę paleografii i neografii cyrylicy, XV–XVIII w.,” która odbyła się w dniach 30 czerwca – 14 lipca 2013 r. Szkoła została przygotowana z myślą o polskich uczonych – doktorach oraz adeptach nauki: doktorantach i studentach studiów magisterskich, których zainteresowania koncentrują się wokół tematów dotyczących historii państwa rosyjskiego oraz krajów Europy Środkowo-Wschodniej, a w ich badaniach podstawę stanowią źródła ruskie i rosyjskie. Uczestnicy szkoły zostali wyłonieni w wyniku konkursu. Zajęcia prowadzili wybitni specjaliści z Polski, Rosji i Ukrainy.

Polsko-rosyjska szkoła paleografii i neografii cyrylicy, XV–XVIII w.

**The Club of Gdańsk –
Polish-Russian Young
Leaders Meeting Point**

W dniach 3–5 października 2013 r. w Gdańsku odbyło się spotkanie młodych liderów z Polski i Rosji w ramach projektu „The Club of Gdańsk” zorganizowanego przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia i Miasto Gdańsk. Spotkanie miało charakter szkolenia dla 24 młodych liderów społecznych z Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej, pochodzących z różnych regionów obu państw i zajmujących się różnymi formami aktywności publicznej na poziomie regionalnym i lokalnym. Celem projektu jest umożliwienie poznania się młodych liderów społecznych z Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej oraz wzajemnej wymiany poglądów. Centrum planuje organizację drugiej edycji „The Club of Gdańsk” w 2014 r.

Organizowanie konferencji, sympozjów, wykładów, seminariów i dyskusji

Zadanie 5

Realizowane od jesieni 2011 r. spotkania w ramach cyklu debat pt. „Polska i Rosja w Powiększeniu” są poświęcone szeroko pojętym relacjom między Polską i Rosją, obserwacji i analizie zachodzących tam zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych, kulturalnych czy sportowych. Format spotkań pozwala uwzględnić właściwie każdą tematykę, a odpowiedni dobór prelegentów umożliwia przekazanie wiedzy i informacji w sposób przystępny i interesujący. W 2013 r. Centrum zorganizowało 6 spotkań.

Cykl otwartych debat „Polska i Rosja w Powiększeniu”

Celem debat – oprócz dotarcia do tradycyjnych odbiorców – jest zainteresowanie nią nowych grup, zwłaszcza ludzi młodych, dlatego z założenia mają one wychodzić poza dyskurs czysto akademicki. W tym kontekście nieprzypadkowy jest również dobór miejsca, w którym odbywają się debaty – jest to klub Powiększenie, umiejscowiony w centrum stolicy, w pobliżu Uniwersytetu Warszawskiego. Przeprowadzenie debat w klubie młodzieżowym pozwala na dotarcie do nowych odbiorców.

Tematy i uczestnicy dyskusji w 2013 r.:

- Debata „Muzyka rewolucji. Jak scena alternatywna reagowała na przemiany w Polsce i w Rosji?” (uczestnicy: Konstanty Usenko, Robert Brylewski, moderator: Mikołaj Lizut, 28 stycznia 2013 r.)
- Debata „Kultura z paszportem i bez” (uczestnicy: Iwan Wyrpajew, Karolina Gruszka, moderator: Agnieszka Lichnerowicz, 11 lutego 2013 r.)
- Debata „Rosjanin – Polak do kwadratu?” (uczestnicy: Tatiana Kosinowa, Waław Radziwinowicz, moderator: Andrzej Brzezicki, 18 marca 2013 r.)
- Debata „Ktokolwiek widział... Poszukiwanie osób zaginionych w Polsce i w Rosji” (uczestnicy: Irina Worobiowa, Grigorij Siergiejew, Sylwia Kaczan, moderator: Małgorzata Nocuń, 22 kwietnia 2013 r.)
- Debata „Polityka na gazie” (uczestnicy: Michaił Krutichin, Andrzej Szczęśniak, Ernest Wyciszkiwicz, moderator: Tadeusz Mosz, 27 maja 2013 r.). Nagranie wideo z debaty jest dostępne na stronie Centrum.
- Debata „Napoleon a Polska i Rosja” (uczestnicy: Oleg Sokołow, Jarosław Czuby, moderator: Piotr Skwieciński, 2 grudnia 2013 r.)

Realizowany od maja 2012 r. do kwietnia 2013 r. wspólny projekt CPRDiP oraz Zamku Królewskiego w Warszawie pt. „Polska-Rosja. Portret wzajemny. Między historią a współczesnością” to cykl wykładów publicznych i dyskusji poświęconych wspólnej historii Polski i Rosji na przestrzeni wieków. Patronat nad cyklem objął Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski, a zaproszenie do wygłoszenia wykładów przyjęli wybitni polscy i rosyjscy naukowcy, ludzie kultury i politycy. W 2013 r. odbyło się 7 debat i wykładów. Celem spotkań było przybliżenie wydarzeń, procesów i interpretacji łączących i różniących obie strony, ale niezmiennie wzbudzających ogromne emocje, których przyczyną są zarówno wciąż żywe stereotypy, jak i również często brak wiedzy historycznej.

Cykl otwartych debat na Zamku Królewskim w Warszawie „Polska-Rosja. Portret wzajemny. Między historią a współczesnością”

W 2013 r. odbyły się następujące spotkania:

- Wykład prof. Jerzego Borejszy z Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk pt. „Powstanie styczniowe. Polska-Rosja-Europa” (24 stycznia 2013 r.). Nagranie wideo jest dostępne na stronie Centrum.
- Wykład prof. Giennadija Matwiejewa z Uniwersytetu Moskiewskiego im. M. Łomonosowa pt. „Józef Piłsudski w oczach Rosjan” (12 lutego 2013 r.). Nagranie wideo w obu wersjach językowych jest dostępne na stronie Centrum.
- Wykład prof. Ireneusza C. Kamińskiego z Instytutu Nauk Prawnych PAN, pełnomocnika rodzin ofiar zbrodni katyńskiej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka pt. „Sprawa katyńska w Trybunale w Strasburgu” (26 lutego 2013 r.).
- Wykład prof. Walerija Fiodorowa, dyrektora generalnego Ogólnorosyjskiego Centrum Badania Opinii Publicznej (WCIOM) pt. „Polityka zagraniczna i stosunki międzynarodowe w oczach Rosjan” (7 marca 2013 r.). Nagranie wideo w obu wersjach językowych jest dostępne na stronie Centrum.
- Debata „Upředzenia, mity, stereotypy” z udziałem profesorów Aleksandra Lipatowa i Andrzeja de Lazariego (19 marca 2013 r.).
- Debata „Zapomniany pokój – traktat ryski po latach” z udziałem profesorów Jerzego Borzęckiego i Michaiła Narinskiego oraz dra Sławomira Dębskiego. Spotkanie poprowadził Piotr Skwieciński (11 kwietnia 2013 r.). Nagranie wideo z debaty jest dostępne na stronie Centrum.
- Wykład „Polska i Rosja – od idealizmu do realizmu”, który wygłosił dr Sławomir Dębski, dyrektor Centrum (25 kwietnia 2013 r.). Nagranie wideo z wykładu jest dostępne na stronie Centrum.

„Dialog polsko-rosyjski w Międzynarodowym Centrum Kultury” to cykl wykładów i spotkań zapoczątkowany w październiku 2012 r., których tematyka dotyczy szeroko pojętej wiedzy o współczesnej Rosji, ze szczególnym naciskiem na zagadnienia z obszaru kultury, historii i dziedzictwa narodowego oraz relacji rosyjsko-polskich.

W 2013 r. odbyły się następujące spotkania:

- Wykład ambasadora Jerzego Bahra „Wschód Europy jako wyzwanie” (18 marca 2013)
- Wykład prof. Aleksandra Lipatowa „Polska – Rosja. Kultura a polityka” (18 kwietnia 2013)
- Wykład Konstantego Usenki „Oczami radzieckiej zabawki. Rzecz o radzieckim i rosyjskim undergroundzie” (13 maja 2013)
- Wykład prof. Olega Sokołowa „Europa Napoleona z rosyjskiej perspektywy” (3 grudnia 2013)

Z inicjatywy Centrum i we współpracy z Miastem Gdańsk w grudniu 2013 r. został zainicjowany cykl dyskusji publicznych zatytułowany „Gdańskie rozmowy o Polsce i Rosji” przewidujący serię spotkań z wybitnymi postaciami życia intelektualnego Rosji. Wykład inauguracyjny „Rosja w poszukiwaniu nowej tożsamości” wygłosił prof. Jurij Piwowarow, dyrektor Instytutu Informatyki Naukowej ds. Nauk Społecznych Rosyjskiej Akademii Nauk (Gdańsk, 12 grudnia 2013 r.). Kolejne spotkania odbędą się w 2014 r.

W konferencji POLSKA-ROSJA. BILANS 2012, która odbyła się 7 marca w Warszawie, wzięli udział m.in.: minister Bogdan Zdrojewski, prof. Adam D. Rotfeld, ambasador Aleksandr Aleksiejew, prof. Mirosława Grabowska, Paweł Kowal, Artiom Malgin, Adam Eberhardt, Walerij Fiodorow, Łukasz Mazurkiewicz.

W programie konferencji znalazły się m.in.: prezentacja polsko-rosyjskiego raportu z badań opinii publicznej w Polsce i Rosji połączona z dyskusją socjologów, debata polityków i ekspertów na temat tego, co rok 2012 przyniósł w relacjach polsko-rosyjskich, a także prezentacja czterech projektów zrealizowanych w ramach programu Centrum „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży”.

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim zorganizowało wykład Wasyla Haniewicza z Uniwersytetu Pedagogicznego w Tomsku pt. „Polska-Rosja-Syberia kontekście biografii autora”, który odbył się 26 marca 2013 r. w Auli Leopoldina na Uniwersytecie Wrocławskim.

**Cykl otwartych wykładów
w Międzynarodowym
Centrum Kultury
w Krakowie „Dialog polsko-
rosyjski w MCK”**

**Cykl dyskusji „Gdańskie
rozmowy o Polsce i Rosji”**

**Konferencja „Polska-Rosja.
Bilans 2012”**

**Wykład Wasyla Haniewicza
we Wrocławiu**

Otwarta debata „Teatr – polityka – historia” w ramach festiwalu teatru rosyjskiego „Da!Da!Da!”

29 maja 2013 r. w Teatrze Studio w Warszawie CPRDiP (partner festiwalu „Da!Da!Da!”) oraz Instytut Adama Mickiewicza zorganizowali spotkanie na temat wpływu debat historycznych i sytuacji politycznej na kondycję teatru z udziałem wybitnych artystów i historyków. W dyskusji uczestniczyli twórcy i naukowcy z Polski i Rosji: reżyserzy – Krzysztof Warlikowski i Konstantin Bogomołow, krytycy teatralni – Alona Karaś i Jelena Kowalska, badaczka teatru – Katarzyna Osińska oraz historycy – Sławomir Dębski i Władimir Niewieżyn. Rozmowę poprowadził znawca Rosji średniowiecznej i nowożytnej – Hieronim Gala.

Konferencja międzynarodowa w Waszyngtonie „Polish-Russian Dialogue. Impact on Wider Europe”

Centrum kontynuowało w 2013 r. współpracę z prestiżowym amerykańskim think-tankiem Center for Strategic and International Studies (CSIS), z którym 4 czerwca 2013 r. w Waszyngtonie zorganizowało wspólną konferencję „Polish-Russian Dialogue. Impact on Wider Europe” z udziałem ekspertów z USA, Rosji, Polski, Republiki Czeskiej, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Łotwy, Ukrainy i Białorusi. Celem konferencji była dyskusja na temat postrzegania i ocen polsko-rosyjskiego dialogu w państwach Europy Zachodniej, Środkowej i Wschodniej. W trakcie konferencji na stronach CSIS można było na bieżąco śledzić wystąpienia mówców. Nagranie wideo jest dostępne na stronie Centrum.

Konferencja „Historia i Pamięć. 70 lat zmagania o prawdę o zbrodni katyńskiej”

17 września 2013 r. na Zamku Królewskim w Warszawie odbyła się konferencja „Historia i pamięć. 70 lat zmagania o prawdę o zbrodni katyńskiej” zorganizowana przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia we współpracy z Federacją Rodzin Katyńskich. Podczas konferencji omówiono historię i istotę kłamstwa katyńskiego oraz problematykę prawnej kwalifikacji zbrodni.

Projekt „Dwadzieścia lat po/Twenty years after/Двадцать лет спустя”

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia było partnerem przedsięwzięcia „Dwadzieścia lat po/Twenty years after/Двадцать лет спустя” zorganizowanego w Legnicy w dniach 13–15 września 2013 r. w związku z 20. rocznicą opuszczenia miasta i Polski przez wojska sowieckie. Organizatorem był Teatr Modrzejewskiej w Legnicy, a patronat honorowy objął marszałek Dolnego Śląska. Centrum zorganizowało prezentację własnej działalności.

Spotkanie „Zwyczajny człowiek, nadzwyczajny ambasador”

CPRDiP, Wydawnictwo Agora oraz Instytut Historyczny UW zorganizowały 2 października 2013 r. spotkanie z amb. Jerzym Bahrem „Zwyczajny człowiek, nadzwyczajny ambasador” na kanwie wydanej przez niego książki „Ambasador”. W rozmowie z autorem wzięli udział Sławomir Dębski, Jerzy Sadecki i Marcin Wojciechowski.

**Seminarium eksperckie
„The Gdańsk Round
Table – On Europe with
Russia”**

12 października 2013 r. we współpracy z Miastem Gdańsk Centrum zorganizowało seminarium eksperckie z udziałem uznanych europejskich i rosyjskich specjalistów do spraw Unii Europejskiej, Rosji i relacji unijno-rosyjskich. W spotkaniu uczestniczyli eksperci z Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Czech, Łotwy, Estonii i Rosji. Dyskusje dotyczyły potrzeby nowego spojrzenia na relacje między Unią Europejską i Rosją w świetle nowych wewnętrznych i zewnętrznych wyzwań. Spotkanie było inauguracją cyklu, który Centrum zamierza wspólnie z Miastem Gdańsk organizować corocznie.

**Debata „Pamięć
zbiorowa i polityka we
współczesnej Rosji”**

Centrum oraz Europejska Sieć „Pamięć i Solidarność” zorganizowały 16 października w Warszawie debatę na temat znaczenia pamięci historycznej w Rosji. W dyskusji prowadzonej przez dyrektora Centrum wzięli udział: Aleksiej Lewinson (socjolog z niezależnego moskiewskiego Centrum Analitycznego Jurija Lewady, autor badań pamięci zbiorowej w Rosji), Aleksiej Miller (historyk, profesor Rosyjskiej Akademii Nauk i Uniwersytetu Środkowoeuropejskiego w Budapeszcie) i Włodzimierz Borodziej (historyk, profesor Uniwersytetu Warszawskiego). Nagranie wideo z debaty jest dostępne na stronie Centrum.

**Konferencja
międzynarodowa
„Rosja, Europa i polska
walka o niepodległość
w XIX wieku”**

Centrum zorganizowało w dniach 17–18 października 2013 r. w Warszawie międzynarodową konferencję historyczną, dla której punktem wyjścia była rocznica powstania styczniowego – wielkiego zrywu niepodległościowego mającego konsekwencje nie tylko dla kilku pokoleń Polaków, ale i dla historii całej Europy Środkowej i Wschodniej. Konferencja była okazją, aby omówić w gronie najwybitniejszych znawców europejskiej i polskiej historii XIX w. stan badań nad rolą, jaką odgrywały polskie powstania w ogólnoeuropejskich procesach politycznych i społecznych, a także spopularyzować wiedzę na ten temat zarówno w kraju, jak i za granicą. Przedmiotem dyskusji były takie kwestie, jak wpływ polskiej idei insurekcyjnej na inne europejskie narody i ruchy narodowe, percepcja i recepcja polskich powstań przez europejską opinię publiczną i historiografię, sposób i modele reagowania europejskich dyplomacji na polskie zrywy powstańcze, podobieństwa i różnice między polskimi insurekcjami a innymi tego rodzaju zrywami w Europie, wpływ powstań na kształt europejskiego ładu politycznego oraz rozwój europejskiej myśli politycznej i prawa międzynarodowego, oceny powstań w samej Rosji i wreszcie funkcjonowanie powstań w pamięci historycznej Polaków i ich sąsiadów.

**Debata
„Sprawiedliwość?
Ale jaka?”**

Centrum zorganizowało w Warszawie 4 listopada 2013 r. dyskusję publiczną po wyroku Wielkiej Izby Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie skargi katyńskiej. W debacie wzięli udział uznani prawnicy: Ireneusz Kamiński (pełnomocnik rodzin ofiar zbrodni katyńskiej przed ETPC), Karol Karski (Uniwersytet Warszawski) i Roman Wieruszewski (Poznańskie Centrum Praw Człowieka).

Utrzymywanie kontaktów z ośrodkami akademickimi, eksperckimi, naukowymi, kulturalnymi i politycznymi w Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej

Zadanie utrzymywania kontaktów z ośrodkami akademickimi, eksperckimi i kulturalnymi w Polsce i Federacji Rosyjskiej było realizowane na bieżąco w związku z licznymi, opisanymi powyżej, przedsięwzięciami realizowanymi przez Centrum. Realizacja badań naukowych jest prowadzona za pośrednictwem kierowanych przez zewnętrznych badaczy zespołów badawczych. Liderzy projektów wywodzą się z różnych renomowanych ośrodków akademickich i naukowych, m.in. Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego czy Polskiej Akademii Nauk. Kontakty ze światem akademickim są też pogłębiane czy to poprzez organizowane przez Centrum wykłady i dyskusje we współpracy z uczelniami, czy to poprzez regularny udział ekspertów Centrum w przedsięwzięciach realizowanych przez inne instytucje. Do rozwijania kontaktów prowadziły też liczne wizyty pracowników Centrum w innych ośrodkach w związku z udziałem w konferencjach i seminariach organizowanych przez inne instytucje.

Dofinansowywanie przedsięwzięć podejmowanych na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich

Zadanie 7

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, realizując ustawowy obowiązek inicjowania, wspierania i podejmowania działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich uruchomiło w marcu 2013 r. Drugi Otwarty Konkurs na Dofinansowanie Przedsięwzięć Podejmowanych na rzecz Dialogu i Porozumienia w Stosunkach Polsko-Rosyjskich. Adresatami konkursu są m.in. polskie i rosyjskie instytucje publiczne, akademickie, edukacyjne, organizacje pozarządowe, fundacje i samorządy, a pośrednio społeczeństwa miast i regionów Polski oraz Rosji, na terenie których odbywa się realizacja poszczególnych przedsięwzięć, pracownicy naukowcy oraz studenci uczelni polskich i rosyjskich, polska i rosyjska młodzież szkolna.

Drugi Otwarty Konkurs na Dofinansowanie Przedsięwzięć Podejmowanych na rzecz Dialogu i Porozumienia w Stosunkach Polsko-Rosyjskich

Na konkurs wpłynęło 37 wniosków, których autorzy aplikowali ogółem o 1 576 800 zł. Wymogi formalne spełniło 17 wniosków, które zostały skierowane do rozpatrzenia przez pięcioosobową Komisję Konkursową. Członkowie Komisji Konkursowej na podstawie oceny merytorycznej wniosków podczas posiedzenia 29 kwietnia w drodze uchwał zaproponowali dofinansowanie 12 przedsięwzięć na łączną kwotę 217 586,72 złotych (poszczególnym wnioskodawcom przyznano dofinansowanie w wysokości od 2 000 do 36 000 złotych). Umowy zawarto z 11 wnioskodawcami na łączną sumę 203 586,72 złotych. Jeden z wnioskodawców zrezygnował z realizacji przedsięwzięcia ze względu na mniejsze niż wnioskował dofinansowanie. Wszystkie przedsięwzięcia zostały przeprowadzone do końca 2013 r.

Projekty dofinansowane przez Centrum w ramach otwartego konkursu w 2013 i wnioskodawcy:

- Pasma rosyjskie w ramach 3 Festiwalu Literackiego im. Cz. Miłosza – Krakowskie Biuro Festiwalowe.
- Polsko-Rosyjskie Warsztaty „Tożsamość i porozumienie” – Fundacja Instytut Polsko-Rosyjski we Wrocławiu.
- Cykl spotkań „Polsko-rosyjski okrągły stół politologów” – Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych w Warszawie.
- „20 lat po” – Teatr im. H. Modrzejewskiej w Legnicy.
- Program aktywizacji seniorów w obwodzie królewieckim – Towarzystwo Edukacyjne „Wiedza Powszechna” w Gdańsku.
- Polsko-rosyjskie warsztaty teatralne – Słupski Ośrodek Kultury.
- III Konkurs Piosenki Rosyjskiej w Gimnazjum nr 50 w Poznaniu – Iwona Połczyńska-Rolek.
- Rosyjska wkładka tematyczna do „Tygodnika Powszechnego” – Fundacja im. S. Batorego.
- Analiza małego ruchu granicznego z obwodem królewieckim – Fundacja Instytut Spraw Publicznych.
- Wieczór rosyjski w Katowicach – Projekt Śląsk.
- Warsztaty muzyki tradycyjnej – Stowarzyszenie Panorama Kultur z Wojsławic.

MISTRZOSTWA STREFY
MAŁEGO RUCHU GRANICZNEGO
W PIŁCE NOŻNEJ
CHŁOPCÓW I DZIEWCZĄT

ЧЕМПИОНАТ ПО ФУТБОЛУ
ЗОНЫ МАЛОГО
ПРИГРАНИЧНОГО ДВИЖЕНИЯ
ДЛЯ МАЛЬЧИКОВ И ДЕВОЧЕК

Inicjowanie i wspieranie polsko-rosyjskiej wymiany młodzieży i studentów

Zadanie 8

Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży 2013

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, realizując ustawowy obowiązek inicjowania i wspierania polsko-rosyjskiej wymiany młodzieży, ogłosiło na początku 2013 r. drugą edycję konkursu na dofinansowanie przedsięwzięć w ramach programu „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży 2013”. Konkurs był otwarty dla szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i wyższych oraz fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych. Adresatem projektów była ucząca się młodzież w wieku 13–26 z Polski i Rosji. Centrum dotowało tylko projekty, w których aktywny udział brało minimum 10, maksimum 20 uczestników z każdego kraju, oraz które przewidywały zorganizowanie dwóch wizyt: młodzieży polskiej w Rosji oraz rosyjskiej w Polsce.

Tematy przewodnie w 2013 r.:

- „Małe ojczyzny – z kogo jesteśmy dumni? Śladami lokalnych bohaterów”;
- „Polacy i Rosjanie – portret wzajemny na przykładzie wybranych dzieł literackich”;
- „Wzajemne inspiracje muzyczne”;
- „Życie codzienne Polaków i Rosjan”;
- „Polska i Rosja w fotografii”;
- „Architektura klasycystyczna w Polsce i Rosji”.

Na konkurs „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży 2013” wpłynęło ogółem 86 wniosków opiewających na ponad 8,3 mln złotych i przewidujących wymianę ponad 2 700 uczestników z Polski i Rosji. Na pierwszym etapie rozpatrywania wniosków pracownicy Centrum dokonali ich weryfikacji pod względem wymogów formalnych, które spełniło 61 wniosków. Zostały one skierowane do oceny merytorycznej przez członków Komisji Konkursowej, która na posiedzeniu 25 marca b.r. w drodze uchwał zaproponowała dofinansowanie 26 przedsięwzięć na łączną kwotę 1 116 554 złotych (w wysokości od 16 556 do 75 000 złotych). Po zapoznaniu się z oceną Komisji Konkursowej Dyrektor CPRDiP udzielił dofinansowania wszystkim 26 wnioskodawcom, co pozwoliło zrealizować projekty przewidujące udział w wymianie około 700 dzieci i młodzieży. Po otrzymaniu dodatkowych środków finansowych na program wymiany młodzieży z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Komisja Konkursowa na posiedzeniu 3 lipca br. zaproponowała dofinansowanie kolejnych ośmiu projektów na łączną kwotę 408 967,68 zł. Po rezygnacji z realizacji przedsięwzięć przez dwa podmioty Centrum przyznało ostatecznie dofinansowanie 32 wnioskodawcom na łączną sumę 1 452 330,38 zł (w wysokości od 16 556 do 90 000 złotych). W programie wymiany wzięło udział blisko 900 dzieci i młodzieży z Polski i Rosji (nie licząc opiekunów). Wszystkie projekty zostały zrealizowane w 2013 r.

Najliczniejszą grupę wśród zwycięskich wnioskodawców stanowią samorządy – 11 podmiotów, następnie szkoły i stowarzyszenia oraz fundacje – po 9 podmiotów i uczelnie wyższe – 2 podmioty oraz po 1 domu kultury i placówce wychowania pozaszkolnego. Geograficznie najwięcej wnioskodawców, którzy otrzymali dofinansowanie – po 6 – pochodzi z województw śląskiego i warmińsko-mazurskiego, po 3 z województw dolnośląskiego i łódzkiego, po 2 z małopolskiego, mazowieckiego, opolskiego, pomorskiego i świętokrzyskiego, po 1 z lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. W przypadku

partnerów rosyjskich rozkład geograficzny przedstawia się następująco: obwód królewiecki: 9 partnerów, centralna Rosja (Moskwa, Smoleńsk, Jarosław, Kursk, Riazan) – 8 partnerów, północno-zachodni okręg federalny (Petersburg, Archangielsk, Priozersk, Jareńsk) – 13 partnerów, syberyjski okręg federalny (Krasnojarsk, Nowosybirsk, i Usole Syberyjskie) – 3 partnerów.

Lista podmiotów, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży” w 2013 r.

- Gmina Radziechowy-Wieprz
- Stowarzyszenie Genius Loci – Duch Miejsca, Ruda Śląska
- Gimnazjum nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Roberta Schumana, Myszków
- Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Zespołu Szkół Ogólnokształcących, Bystrzyca Kłodzka
- Nadbużańskie Stowarzyszenie Oświatowo-Ekologiczne „Mężenin”, Platerów
- Gmina Sępól
- Starostwo Powiatowe w Bełchatowie/Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, Legnica
- Stowarzyszenie Kulturalny Punkt Zapalny, Słupsk
- Towarzystwo Muzyczne „Bałajki”, Łódź
- Gmina Masłów – Zespół Szkół w Mąchocicach Kapitulnych
- Gimnazjum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Psarach
- Gmina Miejska Gorlice
- XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza w Łodzi
- Powiat braniewski – Zespół Szkół Budowlanych w Braniewie
- Miasto Poznań – Gimnazjum nr 50 im. Lotnictwa Polskiego w Poznaniu
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, Bartoszyce
- Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice”, Lublin
- Uniwersytet Wrocławski
- Urząd Miasta Katowice – VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana Długosza, Katowice
- Powiat Olecki – Zespół Szkół Technicznych w Olecku
- Centrum Młodzieży im. Dr. H. Jordana, Kraków
- Piastun – Fundacja na rzecz dzieci i młodzieży, Opole
- Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Rada Regionu Zachodniopomorskiego w Szczecinie
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży, Ruciane-Nida
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Kielcach
- Gimnazjum nr 19 w Gdańsku
- Gmina Orneta – Gimnazjum nr 2 w Orniecie
- Stowarzyszenie „Serduszko dla dzieci”, Warszawa
- Gimnazjum nr 4 w Tychach
- Publiczne Gimnazjum nr 4 im. Jana Kochanowskiego w Opolu
- Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku

Turniej odbył się w dniach 16–18 maja 2013 r. w Gdańsku. Wzięło w nim udział 16 dwunastoosobowych drużyn dzieci w dwóch kategoriach wiekowych: 10–11 lat i 12–13 lat, z województw pomorskiego (4 drużyny), warmińsko-mazurskiego (4 drużyny) oraz obwodu królewieckiego (8 drużyn). Ogółem w zawodach wzięło udział ok. 180 dzieci z Polski i Rosji. Partnerami i współorganizatorami przedsięwzięcia obok CPRDiP były: Urząd Miasta Gdańsk, Gdański Ośrodek Kultury Fizycznej i Konsulat RP w Królewc.

II Turniej o Mistrzostwo Strefy Małego Ruchu Granicznego w Piłce Nożnej Chłopców i Dziewcząt

Celem programu jest umożliwienie stypendystom przeprowadzenia własnych badań na polskich uczelniach i w innych instytucjach naukowych, a także zapoznanie się z osiągnięciami polskiej transformacji i zasadami funkcjonowania życia gospodarczego członka UE, a w uzasadnionych wypadkach – również ze sposobem działania wybranych polskich przedsiębiorstw, istotnych dla polskiego życia gospodarczego.

Uruchomienie drugiej edycji programu stypendialnego dla badaczy z Rosji na prowadzenie badań naukowych w Polsce

Przyznawane raz w roku stypendia przeznaczone są dla badaczy z Rosji lub też osób pracujących w rosyjskich instytucjach naukowych. O ich przyznaniu decyduje komisja ekspertów, która ocenia wartość naukową projektu, osiągnięcia naukowe wnioskodawcy, a także znaczenie proponowanego programu stypendium dla dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich. W pierwszych miesiącach 2013 r. Centrum przeprowadziło drugą edycję, w której zostało przyznane 5 stypendiów na rok akademicki 2013/2014, zaś budżet projektu wyniósł 104 060 zł.

Lista stypendystów:

- Dr Jekaterina Tumanik z Instytutu Historii Syberyjskiego oddziału Rosyjskiej Akademii Nauk w Nowosybirsku; projekt: „Polacy na Syberii w XIX i na początku XX wieku: słownik biograficzny, charakterystyki, baza danych, bibliografia i źródła”, do realizacji w roku akademickim 2013/2014. Kwota stypendium: 34 920 zł.
- Dr Jelena Kuczerjawaja z królewieckiej filii Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego; projekt: „Wpływ wizerunku organizacji pozarządowych na jakość i skuteczność współpracy polsko-rosyjskiej”, realizacja przewidziana w semestrze zimowym roku akademickiego 2013/2014. Kwota stypendium: 15 520 zł.
- Dr Oleg Michalew z Woroneskiego Uniwersytetu Państwowego, projekt: „Kluczowe problemy w stosunkach z Rosją w poglądach polskich partii politycznych w latach 1989–2011”, realizacja przewidziana w semestrze zimowym roku akademickiego 2013/2014. Kwota stypendium: 16 600 zł.
- Irina Utienkova-Szałapak z Petersburskiego Konserwatorium Państwowego im. N.A. Rimskiego-Korsakowa projekt: „Spuścizna Oskara Kolberga w historii słowiańskiej etnomuzykologii”, realizacja przewidziana w semestrze zimowym roku akademickiego 2013/2014. Kwota stypendium: 15 520 zł.
- Dr Natalia Puminowa z Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Moskwie, projekt: „Obraz *głupiego Rusina* i *mądrego Łacinnika* w utworach polemicznych (koniec XVI – początek XVII wieku)”, realizacja przewidziana w semestrze letnim roku akademickiego 2013/2014. Kwota stypendium: 21 500 zł.

Organizowanie i wspieranie polsko-rosyjskiej współpracy między środowiskami naukowo-eksperckimi, ośrodkami akademickimi, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami samorządu zawodowego i gospodarczego z Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej

Centrum intensywnie rozwijało sieci współpracy i kontaktów między polskimi i rosyjskimi instytucjami badawczymi, ośrodkami akademickimi i innymi organizacjami poprzez realizację konferencji, cykli seminariów tematycznych, oraz stale rozbudowywaną stronę internetową i serwisy społecznościowe. Istotą tych działań było wspieranie przedsięwzięć na rzecz intensyfikacji komunikacji różnych środowisk zainteresowanych udziałem w dialogu polsko-rosyjskim, zbliżaniem obu społeczeństw oraz ich praktycznym wykorzystywaniem dla kształtowania współpracy organizacji pozarządowych, samorządowych i gospodarczych.

Zadanie to realizowane jest też za pośrednictwem narzędzi w postaci dofinansowywania projektów na rzecz polsko-rosyjskiego dialogu i porozumienia, których beneficjentami stawały się różnego rodzaju instytucje zobowiązane przez zasady udziału w konkursie do znalezienia i nakłonienia do wspólnych projektów rosyjskich partnerów. W ten sposób dzięki programom Centrum utworzono nowe powiązania między szkołami, uczelniami, samorządami.

Współpraca z instytucją utworzoną przez władze Federacji Rosyjskiej, której celem jest podejmowanie działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich

W styczniu 2013 r. delegacja Centrum udała się do Moskwy w celu omówienia i zaplanowania wspólnych działań w nowym roku. Rosyjscy partnerzy wyrazili zainteresowanie polskim doświadczeniem w zakresie budowy systemu wymiany młodzieży. Robert Śmigieński z CPRDiP zaprezentował szczegółowo zasady funkcjonowania polskiego programu. Kontakty robocze nawiązane w 2012 r. były następnie podtrzymywane za pośrednictwem poczty elektronicznej. Współpraca napotkała trudności z powodu odwołania dyrektora rosyjskiego Centrum Piotra Stiegnija i powołania nowego, Jurija Bondarenki. Zmiana oznaczała konieczność podjęcia nowych ustaleń w sprawie współpracy.

W maju 2013 r. nowy dyrektor rosyjskiego Centrum odwiedził Warszawę. W toku wizyty przeprowadzono robocze rozmowy na temat planowanych działań, możliwych wspólnych projektów i zasad współpracy w świetle zmian kierownictwa po rosyjskiej stronie.

W dniach 7–9 czerwca 2013 r. odbyło się w Gdańsku posiedzenie Polsko-Rosyjskiej Grupy do Spraw Trudnych, na kanwie którego doszło do spotkania kierownictw obu Centrów. Omówiono dotychczasową działalność polskiego i rosyjskiego Centrum i przedyskutowano priorytetowe kierunki działań.

15 lipca w Moskwie odbyło się spotkanie przedstawicieli polskiego Centrum z dyrekcją rosyjskiego Centrum. Celem spotkania było omówienie planów współpracy w nadchodzącym półroczu, a zwłaszcza organizacja II Kongresu Mediów, który odbył się w Królewcu (Rosja) w dniach 14–17 listopada 2013 r.

Kongres Mediów w Królewcu był II spotkaniem w ramach cyklu. Pierwszy Kongres Mediów, organizowany przez polskie Centrum, odbył się w czerwcu 2011 r. we Wrocławiu. Do Królewca przybyli przedstawiciele środowisk politycznych, eksperckich, kulturalnych i przede wszystkim – mediów z obu krajów. W sumie w wydarzeniu wzięło udział ponad 150 osób. Odbywające się co dwa lata kongresy mają na celu stworzenie stałej platformy regularnych spotkań i dyskusji na tematy polityczno-społeczne, kulturalne, gospodarcze, etc. Ważnym wydarzeniem podczas kongresu w 2013 r. była prezentacja badań dotyczących małego ruchu granicznego. W trakcie Kongresu odbyło się posiedzenie Polsko-Rosyjskiej Grupy ds. Trudnych, którego część poświęcona była działalności obu centrów.

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia

ul. Jasna 14/16a
00-041 Warszawa
tel. + 48 22 295 00 30
fax + 48 22 295 00 31
cprdip@cprdip.pl
<http://www.cprdip.pl>